

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 3 päivänä kesäkuuta 2002,

eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista tukevasta Euroopan atomienergiayhteisön (Euratomin) kuudennessa tutkimuksen ja koulutuksen puiteohjelmasta (2002–2006)

(2002/668/Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 7 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Puiteohjelma, joka sisältää kaikki ydinalan tutkimus-, demonstraatio- ja koulutustoimet ja joka toteutetaan tutkimus- ja koulutusohjelmien avulla, voidaan hyväksyä perustamissopimuksen 7 artiklan mukaisesti.

(2) Komissio antoi vuonna 2000 kaksi tiedonantoa, joista toinen koski eurooppalaisen tutkimusalueen perustamisen näkymiä ja tavoitteita ja toinen eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja Euroopan unionin tutkimustoimien suuntaviivoja vuosina 2002–2006. Komissio antoi vuonna 2000 tiedonannon myös aiheesta ”Innovaatiot osaamiselle rakentuvassa taloudessa”.

(3) Lissabonissa maaliskuussa 2000, Santa Maria de Feirassa kesäkuussa 2000 ja Tukholmassa maaliskuussa 2001 kokoontuneet Eurooppa-neuvostot antoivat päätelmät, joissa asetetaan tavoitteeksi luoda nopeasti eurooppalainen tutkimus- ja innovaatioalue kestävän talouskasvun, työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi. Göteborgissa kesäkuussa 2001 kokoontunut

Eurooppa-neuvosto hyväksyi kestävän kehityksen strategian ja lisäsi Lissabonin strategiaan kolmannen, ympäristöä koskevan ulottuvuuden.

(4) Euroopan parlamentti ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾, neuvosto ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾, talous- ja sosiaalikomitea ⁽⁸⁾ ja alueiden komitea ⁽⁹⁾ ovat niin ikään puoltaneet eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista.

(5) Komissio esitteli 19 päivänä lokakuuta 2000 yhteisön toimien toteutuksesta ja tuloksista tehdyn ulkoisen arvioinnin päätelmät, jotka koskivat arviointia edeltäviä viittä vuotta, sekä näihin liittyvät huomautuksensa.

(6) On tärkeää hyväksyä vuosiksi 2002–2006 uusi puiteohjelma, joka osaltaan tukee eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja kannustaa innovointiin.

(7) Kuudennessa puiteohjelmassa vahvistetaan suunnitellun toiminnan tieteelliset ja teknologiset tavoitteet ja painopisteet ja määritellään toiminnan pääperiaatteet. Toimintaa toteutettaessa pyritään suojaamaan yhteisön taloudelliset edut. On tärkeää varmistaa kuudennen puiteohjelman moitteeton varainhoito.

⁽⁴⁾ 18. toukokuuta 2000 annettu päätöslauselma (EYVL C 59, 23.2.2001, s. 250).

⁽⁵⁾ 15. helmikuuta 2001 annettu päätöslauselma (EYVL C 276, 1.10.2001, s. 271).

⁽⁶⁾ 15. kesäkuuta 2000 annettu päätöslauselma (EYVL C 205, 19.7.2000, s. 1).

⁽⁷⁾ 16. marraskuuta 2000 annettu päätöslauselma (EYVL C 374, 28.12.2000, s. 1).

⁽⁸⁾ 24. toukokuuta 2000 annettu lausunto (EYVL C 204, 18.7.2000, s. 70).

⁽⁹⁾ 12. huhtikuuta 2000 annettu lausunto (EYVL C 226, 8.8.2000, s. 18).

⁽¹⁾ EYVL C 180 E, 26.6.2001, s. 177.

⁽²⁾ EYVL C 140 E, 13.6.2002, s. 371.

⁽³⁾ EYVL C 260, 17.9.2001, s. 3.

- (8) Tähän päätökseen sisältyy talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽¹⁾ 34 kohdan mukainen rahoitusohje koko puiteohjelman keston ajaksi tämän kuitenkaan vaikuttamatta perustamissopimuksessa määriteltyyn budjettivallan käyttäjän toimivaltaan.
- (9) Yhteisen tutkimuskeskuksen olisi osallistuttava puiteohjelman toteuttamiseen silloin, kun se pystyy tarjoamaan erityisosaamiseensa kuuluvilla aloilla riippumattomaa, asiakaslähtöistä tukea yhteisön politiikkojen muodostamisessa ja täytäntöönpanossa kyseisten politiikkojen täytäntöönpanon seuranta mukaan lukien.
- (10) Kuudenteen puiteohjelmaan kuuluvien tutkimustoimien toteuttamisessa olisi noudatettava eettisiä peruseriaatteita, joihin kuuluvat myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa mainitut periaatteet, ja otettava huomioon kyseisten toimien hyväksyntä kansalaisten keskuudessa.
- (11) Naisten asemaa ja roolia eurooppalaisessa tieteessä ja tutkimuksessa pyritään vahvistamaan ja laajentamaan toteuttamalla komission tiedonantoon "Naiset ja tiede" sekä samaa aihetta koskeviin 20 päivänä toukokuuta 1999 ⁽²⁾ ja 26 päivänä kesäkuuta 2001 ⁽³⁾ annettuihin neuvoston päätöslauselmiin ja Euroopan parlamentin 3 päivänä helmikuuta 2000 annettuun päätöslauselmaan ⁽⁴⁾ perustuvaa toimintaohjelmaa, minkä pitäisi varmistaa yhtäläisten mahdollisuuksien kunnioittaminen sukupuolesta riippumatta.
- (12) Komission vihreä kirja "Energiahuoltostrategia Euroopalle" tuo oman lisänsä keskusteluun ilmastonmuutoksen ehkäisemisestä ja siitä, miten voitaisiin vähentää Euroopan riippuvuutta tuontienergiasta.
- (13) Komission olisi annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti tietoja kuudennen puiteohjelman toteutusvaiheista ja teetettävä riippumaton arviointi toteutetuista toimista hyvissä ajoin ennen seuraavan puiteohjelmaehdotuksen esittämistä. Tämä arviointi olisi toteutettava avoimuuden hengessä kaikkien asiaanliittyvien toimijoiden osalta.
- (14) Eurooppalaisen tutkimustyön kansainvälisellä ja maailmanlaajuisella ulottuvuudella on suurta merkitystä kaikkia osapuolia hyödyttävänä toimintana. Kuudenteen puiteohjelmaan voivat osallistua kaikki valtiot, jotka ovat tehneet asiaa koskevat sopimukset. Hankkeisiin voivat

osallistua yhteisen edun pohjalta myös kolmansien maiden yksiköt ja kansainväliset tieteellisen yhteistyön järjestöt.

- (15) Kuudennen puiteohjelman yhteydessä olisi edistettävä laajentumista antamalla ehdokasmaille tieteellistä ja teknistä tukea, jotta ne voisivat panna täytäntöön yhteisön säännösten ja integroitua eurooppalaiseen tutkimusalueeseen. Mahdollisille osallistujille olisi annettava ajoissa perusteellista tietoa ohjelmaan osallistumisen mahdollisuuksista.
- (16) Komissio on kuullut tieteellis-teknistä komiteaa, joka on antanut lausuntonsa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Hyväksytään vuosiksi 2002–2006 ydinalan tutkimus- ja koulutustoimia koskeva monivuotinen puiteohjelma, jäljempänä 'kuudes puiteohjelma'.

2. Kuudenteen puiteohjelmaan kuuluvat tutkimusta, teknologian kehittämistä, kansainvälistä yhteistyötä, tulosten levittämistä ja hyödyntämistä sekä koulutusta koskevat yhteisön toimet, jotka on otsikoitu seuraavasti:

— hallittu lämpödynfuusio,

— radioaktiivisen jätteen käsittely,

— säteilysuojaus,

— muut toimet ydinteknologian ja ydinturvallisuuden alalla,

— yhteisen tutkimuskeskuksen toimet ydinalalla.

3. Liitteessä I vahvistetaan tieteelliset ja teknologiset tavoitteet ja niihin liittyvät painopisteet ja määritellään suunniteltujen toimien pääperiaatteet.

2 artikla

1. Rahoitusohje kuudennen puiteohjelman toteuttamiseksi vuosina 2002–2006 on 1 230 miljoonaa euroa. Kunkin toimen osuus vahvistetaan liitteessä II.

⁽¹⁾ EYVL C 172, 18.6.1999, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 201, 16.7.1999, s. 1.

⁽³⁾ EYVL C 199, 14.7.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL C 309, 27.10.2000, s. 57.

2. Yhteisön rahoitusosuutta koskevat yksityiskohtaiset säännöt määräytyvät Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen perusteella, ja niitä täydennetään liitteellä III ja tarvittaessa neuvoston tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi hyväksymillä tutkimus- ja koulutusohjelmilla.

3 artikla

Kaikessa kuudenteen puiteohjelmaan kuuluvassa tutkimustoiminnassa on noudatettava eettisiä peruseriaatteita.

4 artikla

Kuudes puiteohjelma pannaan täytäntöön tutkimus- ja koulutusohjelmien avulla. Ohjelmissa määritellään niiden täsmälliset tavoitteet ja toteuttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

5 artikla

1. Komissio seuraa jatkuvasti ja järjestelmällisesti riippumattomien pätevien asiantuntijoiden avustuksella kuudennen puiteohjelman sekä sen tutkimus- ja koulutusohjelmien täytäntöönpanoa.

2. Kuudennen puiteohjelman ja erityisesti sen tavoitteiden ja painopisteiden, rahoitusnäkökohdat mukaan lukien, toteutusta käsitellään yksityiskohtaisesti kertomuksessa, jonka komissio antaa vuosittain perustamissopimuksen 7 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Ennen kuin komissio esittää seuraavaa puiteohjelmaa koskevan ehdotuksen, se teettää erittäin pätevillä riippumattomilla asiantuntijoilla ulkopuolisen arvion yhteisön toimien toteutuksesta ja saavutetuista tuloksista arviota edeltävien viiden vuoden aikana.

Komissio toimittaa arvioinnin päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

Tehty Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 2002.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. C. APARICIO PÉREZ

LIITE I

TETEELLISET JA TEKNOLOGISET TAVOITTEET, TOIMIEN PÄÄPERIAATTEET JA PAINOPISTEET

Euratomin perustamissopimuksessa asetettujen ydinalan tutkimusta ja koulutustoimintaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi ja eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamisen edistämiseksi Euratomin kuudes puiteohjelma, jäljempänä 'tämä ohjelma', jäsennetään seuraavasti:

Osallistuminen tähän ohjelmaan kokonaisuudessaan on avoin kaikille valtioille, jotka ovat tehneet sitä koskevan assosiaatiosopimuksen yhteisön kanssa. Muut kolmannet maat voivat osallistua tähän ohjelmaan kahdenvälisen yhteistyösopimusten mukaisesti. Kolmansien maiden tutkijat ja laitokset voivat myös osallistua hankkeisiin tapauskohtaisesti.

1 TUTKIMUKSEN ENSISIJAISET AIHEALUEET

1.1 Hallittu lämpöydinfuusio

Hallittu lämpöydinfuusio saattaa olla osaratkaisu pitkän aikavälin energiantuotantoon, ja näin ollen vastata keskeisen kehityksen vaatimuksia luotettavasta ja keskitetystä perussähkötuotannosta.

Fysikaalisen perustietämyksen ja ratkaistavina olevien teknologisten ongelmien monitahoisuuden vuoksi kehitys, joka saattaa johtaa fuusion soveltamiseen sähköntuotannossa, tapahtuu useissa vaiheissa, joista jokainen vaikuttaa seuraavaan. Lyhyemmällä aikavälillä fuusioteknologian tutkimuksella saattaisi kuitenkin olla teknologian kannalta hyödyllisiä oheisvaikutuksia.

Hallittua lämpöydinfuusiota koskevassa integroidussa eurooppalaisessa ohjelmassa tehdyn työn ansiosta Eurooppa on saavuttanut johtoaseman maailmassa magneettisen koossapidon avulla tapahtuvan fuusion tutkimuksessa.

Tutkimuksen edistymisestä ja erityisesti eurooppalaisesta tokamakista JETistä saadut tulokset mahdollistavat sen, että voidaan suunnitella siirtymistä "Next Step" -vaiheeseen, jonka tuloksena olisi laitteisto, jolla pystytään tuottamaan fuusioreaktioita vastaavissa olosuhteissa kuin energiantuotantoon käytettävällä reaktorilla.

Next Step -hankesuunnitelman yksityiskohtaisen valmistelutyön loppuunsaattaminen kansainvälisessä yhteistyöhankkeessa ITERissä mahdollistaa sen, että hankkeen käynnistämistä ja laitteiston rakentamisesta voidaan tehdä päätös.

Laitteiston tarkoituksena on osoittaa fuusioenergiatuotannon tieteellinen ja tekninen toteutettavuus ottaen huomioon myös sosioekonomiset näkökohdat. Hankkeen toteuttamisen yksityiskohdat riippuvat kansainvälisen yhteistyön osana parhaillaan käytävien neuvottelujen tuloksesta sekä tulevasta kehityksestä, jolloin on erityisesti kyse päätöksistä, jotka tehdään Euroopan osuudesta ITER-hankkeesta ja laitteiston sijoituspaikasta. Tätä varten on vahvistettava sopiva oikeudellinen kehys.

Osallistuminen ITER-hankkeeseen edellyttää lisäohjelmaa, johon sisältyvät seuraavat osatekijät:

- JET-laitteiston käyttäminen siten, että voidaan hyötyä siihen parhaillaan tehtävistä parannuksista. Mahdollinen osallistuminen tarvittaviin fuusiolaitosten käytöstäpoistoa koskeviin tutkimustoimiin,
- fuusiofysiikkaan ja -teknologiaan liittyvän tutkimuksen jatkaminen mm. seuraavin toimin: magneettisen koossapidon kaavojen tutkimus ja arviointi, jolloin erityisesti jatketaan Wendelstein 7-X -stellaraattorin rakentamista ja hyödynnetään Euratomin assosiaatiosuhteiden ansiosta jo käytössä olevia laitteistoja; teknologiseen tutkimukseen ja erityisesti fuusiomateriaalien tutkimukseen liittyvät koordinoitujen toimet.

1.2 Radioaktiivisen jätteen käsittely

Ydinfission energian osuus on tällä hetkellä 35 prosenttia yhteisön sähkönsaannista, ja se on aiheena keskustelussa, jota käydään keinoista ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja Euroopan tuontienergiariippuvuuden vähentämiseksi. Muutamia nykyisen sukupolven voimalaitoksista käytetään vielä ainakin 20 vuoden ajan.

Edellä mainituista syistä ydinfission hyödyntäminen energiantuotannossa edellyttää edistymistä jäteongelman käsittelyssä ja erityisesti pitkäikäisen jätteen käsittelyyn sovellettavien teknisten ratkaisujen teollisessa toteutuksessa.

Euroopassa on julkisella ja yksityisellä sektorilla tehty merkittävää ydinjätteen käsittely- ja varastointiteknikoihin liittyvää tutkimustyötä. Yhteisön toiminta tällä alalla mahdollistaa koordinoitujen ansiosta sen, että tällaisista tutkimustoimista voidaan muodostaa kriittinen massa ja että jätteen käsittelystä vastaavat elimet ja alan yritykset omaksuvat yhdenmukaiset suuntaviivat.

Toiminnalla puututaan sekä jätehuollon aiheuttamaan ongelmaan että sen vaikutusten vähentämiseen. Siihen kuuluvat tämän vuoksi seuraavat osatekijät:

- tutkimus menetelmistä, joita voidaan käyttää jätteen pitkäikäiseen varastointiin syvälle maaperään, ja niiden toimien verkottaminen, joita toteutetaan suunniteltujen kolmen ensisijaisen geologisen muodostumatyyppin alueilla sijaitsevilla eri kohteissa,
- tutkimus, jonka tarkoituksena on vähentää jätteen vaikutuksia erityisesti kehittämällä uusia teknologioita, joiden avulla voidaan vähentää jätteeseen liittyviä riskejä partitio- ja transmutaatiotekniikoiden avulla, sekä tarkastella ydinenergian tuottamisen ratkaisujen tarjoamia mahdollisuuksia jätteen syntymisen vähentämiseksi.

1.3 Säteilysuojaus

Vastaisuudessaakin vaaditaan tarkkaa seurantaa, jotta yhteisön ydinturvallisuus säilyisi entiseen tapaan erinomaisena. Unionin laajentuminen tuo myös mukanaan uusi haasteita. Säteilysuojauksen parantaminen on edelleen painopisteenä. Tässä ohjelmassa näitä toimia aiotaan toteuttaa pääasiassa seuraavilla alueilla:

- vähäiseen altistukseen liittyvien riskien kvantifointi,
- altistus lääketieteellisille ja luonnon säteilylähteille,
- radioekologia,
- riskien ja hätätilanteiden hallinta,
- työ- ja ympäristönsuojelu.

2 MUUT TOIMET YDINTEKNOLOGIAN JA -TURVALLISUUDEN ALALLA

Toteutettavilla toimilla on seuraavat tavoitteet:

- reagoidaan yhteisön politiikkoihin sisältyviin tieteellisiin ja teknologisiin tarpeisiin terveys-, energia- ja ympäristöaloilla,
- varmistetaan, että eurooppalainen toimintakyky säilyy korkeatasoisena niillä asiaankuuluvilla aloilla, jotka eivät kuulu ensisijaisiin aihealueisiin,
- tuetaan eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista.

Nämä toimet toteutetaan pääasiassa seuraavilla alueilla:

- innovatiiviset ratkaisut: sellaisten innovatiivisten ratkaisujen tarjoamien mahdollisuuksien arvioiminen, joilla on turvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin, voimavarojen käyttöön tai ydinaseiden leviämisen estämiseen liittyviä etuja; parempien ja aiempaa turvallisempien ydinenergia-alan prosessien kehittäminen,
- ydinturvallisuutta ja säteilysuojauksia koskeva opetus ja koulutus, joiden tavoitteena on kansallisten pyrkimysten yhdistäminen ja lujittaminen mittakaavaetujen saavuttamiseksi ja jotka kattavat lisäksi sellaiset alueet kuin liikkuvuus ja tutkijavoimavarat, muiden maiden infrastruktuurin käyttöoikeus ja koordinoitimet,
- nykyisten ydinlaitosten turvallisuutta koskevat toimenpiteet.

3 YHTEISEN TUTKIMUSKESKUKSEN (YTK) TOIMET YDINALALLA

YTK:n toimien tavoitteena on tukea asiaa koskevia yhteisön politiikkoja ja perustamissopimuksen mukaisia erityisiä velvoitteita. YTK keskittää toimintansa alueille, joilla yhteisön osallistuminen on tarkoituksenmukaista, ja toimii silloin, kun sen eurooppalaisesta identiteetistä koituu lisäarvoa ja kun sen toimet ovat perusteltuja ydinturvallisuuden rajat ylittävien näkökohtien tai suurta yleisöä askarruttavien kysymysten vuoksi. Pääasiallisena tavoitteena on kehittää yhteistyötä edelleen verkottumisen avulla, mikä johtaa laajaan yhteisymmärrykseen eri kysymyksistä sekä Euroopan että maailmanlaajuisella tasolla. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteistyöhön ehdokasmaiden kanssa. Koulutustoimet ovat YTK:lle tärkeä osatekijä, jonka avulla yhteisö saa käyttöönsä tulevan tutkijasukupolven, jolla on tarvittava pätevyys ja ammattitaito. Tutkimustoiminnan tärkeimmät alueet ovat siten seuraavat: ⁽¹⁾

3.1 Ydinturvallisuus

Jätteen käsittelyä ja varastointia (erityisesti pitkäikäisten aktinidien erottelu- ja transmutaatiotekniikoita) ja säteily-suojausta koskeva tutkimus; erityyppisten ensisijaisesti ehdokasmaissa sijaitsevien reaktoreiden turvallisuus; fissio-kelpoisten aineiden valvontamenetelmien kehittäminen sekä tekninen tuki ydinaseiden leviämisen estämiselle. Vanhentuneiden ydinlaitosten käytöstäpoistoon liittyvien toimien seurantaan tarjotaan henkilöstöä.

3.2 Mittaukset ja vertailumateriaalit

Erityisesti matala-aktiivisuuteen keskittyvä radionuklidien metrologia sekä monilaboratoriotestaukset huippulaboratorioiden verkoissa; neutronien ja aineen vuorovaikutus perustiedon tuottamiseksi tutkimuksiin, jotka liittyvät jätteen transmutaatioon ja uusien järjestelmien kehittämiseen. Pääasiassa nämä toimet tukevat horisontaalisesti edellä olevan 3.1 kohdan toimia.

⁽¹⁾ Lisäksi YTK voi osallistua kaikkiin tutkimustoiimiin samoilla perusteilla kuin jäsenvaltioihin perustetut yksiköt.

LIITE II

RAHOITUKSEN SUURIN KOKONAISMÄÄRÄ, ERI TOIMIEN OSUUDET JA OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN*(milj. euroa)*

1	Tutkimuksen ensisijaiset aihealueet		890
	1.1. Hallittu lämpödynfuusio	750	
	1.2. Radioaktiivisen jätteen käsittely	90	
	1.3. Säteilysuojaus	50	
2	Muut toimet ydinteknologian ja -turvallisuuden alalla		50
3	Yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK) toimet ydinalalla		290
	Yhteensä		1 230

LIITE III

VÄLINEET

Johdanto

Epäsuoria toimia (eli sellaisia toimia, joita YTK ei toteuta) koskevan yhteisön rahoitustuen saajina ovat tutkimuskeskukset, korkeakoulut, yritykset sekä jäsenvaltioissa ja assosioituneissa Euroopan maissa sijaitsevat kansalliset tai kansainväliset elimet, jotka toteuttavat tutkimustoimia. Viimeksi mainitut voivat toimia myös yhteisön rahoitustuen välittäjinä. Uusien itsenäisten valtioiden elimet ja kansainväliset järjestöt voivat poikkeustapauksissa saada yhteisön rahoitusta, jos se osoittautuu välttämättömäksi ohjelman tavoitteiden toteuttamisen kannalta.

1. FUUSIOENERGIAN VÄLINEET

Liitteessä I olevan 1.1 kohdan mukaisen fuusioenergian tutkimuksen alalla toimien erityisluonne edellyttää tiettyjä erityisjärjestelyjä. Hankkeet toteutetaan seuraavissa asiakirjoissa määritelyjen menettelyjen mukaan:

- assosiaatiosopimukset,
- Euroopan fuusiokehityssopimus (EFDA),
- muut yhteisön ja assosioitujen organisaatioiden ja/tai oikeussubjektien väliset monenväliset sopimukset, joita voidaan tehdä toimivaltaisen neuvoo-antavan komitean annettua lausuntonsa,
- jäsenvaltioiden organisaatioiden tai Euratomin puiteohjelmaan assosioituneiden valtioiden kanssa tehdyt muut sopimukset, jotka ovat voimassa määräajan,
- kansainväliset sopimukset, joita sovelletaan kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön puitteissa toteutettaviin hankkeisiin, kuten ITERiin.

Fuusioenergiatutkimusta koskevat koordinointi- ja tukitoimet voivat olla edellä kuvattuja toimia tukevia selvityksiä, tiedonvaihdon tukitoimia, ulkopuolisen asiantuntemuksen käyttöä (myös toimien riippumattomaan arviointiin), koulutusapurahoja ja -toimia, julkaisuja ja muita teknologiansiirtoa edistäviä toimia.

2. MUIDEN ALOJEN VÄLINEET

Tutkimuksen ensisijaisiin aihealueisiin kuuluvien, liitteessä I olevan 1.2 kohdan mukaisen radioaktiivisen jätteen käsittelyn ja 1.3 kohdan mukaisen säteilysuojauksen alojen, sekä 2 kohdassa olevien muiden toimien osalta yhteisö aikoo tukea seuraavaa, erityisohjelmat ja osallistumista koskevat säännöt huomioon ottaen:

- huippuosaamisen verkostoja, joiden tavoitteena on vahvistaa ja kehittää yhteisön tieteellistä ja teknologista huippuosaamista tämänhetkisen tai tulevan kansallisen ja alueellisen tutkimuskapasiteetin Euroopan tasolla tapahtuvan integroimisen avulla,
- integroituvia hankkeita, joiden tavoitteena on antaa lisäsysäys yhteisön kilpailukyvyille tai edesauttaa merkittävien yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemista saattamalla liikkeelle tutkimuksen ja teknologian kehittämisen voimavarojen ja osaamisen kriittinen massa,
- kohdennettuja hankkeita, joiden tavoitteena on tuottaa uutta tietoa tuotteiden, prosessien tai palvelujen parantamiseksi huomattavasti tai kokonaan uusien tuotteiden, prosessien tai palvelujen kehittämiseksi tai yhteiskunnan ja yhteisön politiikkojen muihin tarpeisiin vastaamiseksi, tai osoittaa sellaisten uusien teknologioiden toteutuskelpoisuus, jotka tarjoavat potentiaalista taloudellista hyötyä mutta joita ei voida suoraan hyödyntää kaupallisesti,
- tutkijavarojen ja liikkuvuuden edistämisen- ja kehittämistoimia,
- koordinoitavia toimia, joilla on tarkoitus edistää ja tukea tehokkaampaan integrointiin tähtäävien tutkimus- ja innovointialan toimijoiden koordinoituvia aloitteita,

- erityisiä tukitoimia, kuten tutkimustulosten hyödyntämistä ja tiedonsiirtoa tukevia toimia sekä tutkimusinfrastruktuuria tukevia toimia, jotka liittyvät esimerkiksi rajat ylittäviin käyttöoikeuksiin tai tekniseen valmistelutyöhön (mukaan lukien toteutettavuustutkimukset),
- infrastruktuureihin liittyviä integroituja aloitteita, joiden avulla on tarkoitus yhdistää useita tutkimusinfrastruktuurien vahvistamisen ja kehittämisen kannalta olennaisia toimia yhdeksi toiminnaksi palvelujen tarjoamiseksi Euroopan laajuisesti.

3. SUORAT TOIMET — YHTEINEN TUTKIMUSKESKUS

YTK toteuttaa suorat toimet.
